

DZIAŁ INFORMACYJNY

Sprawozdania

1. OJCOWIE KOŚCIOŁA A KULTURA POLSKA

Udział Sekcji Patrystycznej w Kongresie Teologów Polskich

Na powyższym zagadnieniu skupiła swą uwagę Sekcja Patrystyczna przy Komisji Nauk Episkopatu Polski podczas swego pierwszego udziału w Kongresie Teologów Polskich obradującym 14-16 września b.r. w Lublinie na KUL-u na temat: "Chrześcijaństwo a kultura polska". Obok przedpołudniowych kongresowych sesji plenarnych, członkowie Sekcji Patrystycznej, podobnie jak wszystkie inne sekcje profesorskie, mieli do dyspozycji na własne obrady dwa popołudnia. W pierwszym, ściśle patrystycznym starano się przynajmniej zasygnalizować wkład Ojców Kościoła w kształtowanie się kultury polskiej, w drugim ukazać wpływ starożytnego chrześcijaństwa na tworzącą się polską architekturę i sztukę. Oprócz dwóch popołudniowych sesji naukowych, w późnych godzinach wieczornych odbyły się jeszcze dwa sekcyjne spotkania organizacyjne, na których: 1° dokonano wyboru nowego zarządu, 2° przedyskutowano szereg problemów dydaktyki patrystycznej. W trzecim dniu Kongresu, podczas sesji plenarnej, ks.dr Stanisław Longosz złożył sprawozdanie z 6-letniej działalności Sekcji Patrystycznej.

W obradach Sekcji Patrystycznej wzięło udział w sumie 41 osób, wśród których znalazło się trzech biskupów, wykładowców patrologii /ks.bp R.Andrzejewski, ks.bp. E.Ozorowski, ks.bp W.Urban/. Na 24 diecezjalnych wykładowców patrologii, reprezen-

towanych było 14 ośrodków /Białystok, Gniezno, Gorzów-Jordanowo, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Pelplin, Poznań, Siedlce, Szczecin, Tarnów, Włocławek, Wrocław/, a na 17 zakonnych, zaledwie 4 /XX. Sercanie-Stadniki, XX.Redemptoryści-Tuchów, XX.Misjonarze św.Rodziny-Kazimierz Biskupi, XX.Misjonarze-Kraków-Stradom/. Z pozostałych ośrodków diecezjalnych i zakonnych nikt nie był obecny, mimo iż regulamin sekcyjny, zatwierdzony przez Konferencję Plenarną Episkopatu Polski, zobowiązuje wykładowców dyscyplin seminaryjnych do udziału w dorocznych spotkaniach¹.

A. I Sekcyjna sesja naukowa /14.IX.1983/

Posiedzenie otworzył ks.dr Stanisław Longosz, prezes Sekcji Patrystycznej, który witając obecnych /26 osób/ przypomniał, że Sekcja Patrystyczna bierze po raz pierwszy udział w Kongresie Teologów. Ze względu na różnorodność problemów, które Sekcja winna przynajmniej poruszyć w ramach tematu wyznaczonego przez Kongres, organizatorzy zdecydowali się tylko na wygłoszenie komunikatów, które są publikowane w niniejszym zeszycie. Na przewodniczącego sesji powołano ks.dra Sz.Pieszczocha z Gniezna. Oto wygłoszone komunikaty i streszczenie dyskusji:

- 1/ Doc.dr hab.Janina Czerniatowicz - Polskie opracowania greckich OO.Kościół w XVI-XVII wieku;
- 2/ Mgr Czesław Mazur - Teksty łacińskich OO.Kościół w zbiorach polskich w okresie Średniowiecza i Odrodzenia;
- 3/ Dr Andrzej Bober SJ - Wujek jako tłumacz OO.Kościół;
- 4/ Ks.dr hab. Wojciech Kania - Król Jan Sobieski żarliwym czytelnikiem pism OO.Kościół;
- 5/ Ks.dr Waldemar Wojdecki - Wpływ pism OO.Kościół na teorię i praktykę kaznodziejską w Polsce.

W dyskusji o.dr A. B o b e r SJ nawiązując do wystąpienia ks.dra W.Wojdeckiego zwrócił uwagę, że w Galicji - pomimo iż w zaborze austriackim niewiele interesowano się literaturą patrystyczną - znane były pewne teksty Jana Chryzostoma /wydane we

1 Regulamin sekcyjny, § 5, "Vox Patrum" 2/1982/ 135.

Lwowie w latach osiemdziesiątych XIX w./ i niektóre traktaty św. Cypriana oraz, że miały one pewien wpływ na kaznodziejstwo owych czasów. Stwierdził też, że podręcznik patrologii wydany pod nazwiskiem Józefa Szpaderskiego jest nieautentyczny. Szpaderski bowiem na własny użytek przetłumaczył /bardzo niedokładnie/ podręczniki J.Fesslerera, który opublikowano dwa lata po jego śmierci.

Następnie ks.dr hab. E. S t a n u l a i ks.dr B. C z ę s z postawili pytania: który z Ojców Kościoła cieszył się w Polsce największą popularnością, kto czytał "Etymologie" Izydora z Sewilii, kogo można nazwać "polskim Ojcem Kościoła"? Ks.dr Sz. P i e s z c z o c h wyraził przekonanie, że ks.Piotra Skargę można nazwać polskim Ojcem Kościoła, doc. Janina Czerniatowicz stwierdziła, że do najbardziej znanych w Polsce teologów starożytności należeli Jan Chryzostom a także Orygenes. Dyskutanci wskazali również na Augustyna. Mgr Cz.Mazur zakwestionował adekwatność pojęcia "popularność". Zauważył, że brak ścisłych kryteriów do "mierzenia" owej popularności poszczególnych Ojców. Odpowiadając na jedno z postawionych pytań mgr J. K r z e m i ń s k i stwierdził, że aluzje do "Etymologii" Izydora z Sewilii znajdują się w "Kronice Wielkopolskiej" oraz w "Kronice" W.Kadłubka. Ks.dr hab. F. D r ą c z k o w s k i wykazywał na aktualność i przydatność pism Ojców Kościoła do zrozumienia podstawowych pojęć biblijnych, jak np.: agape. Poinformował obecnych, że to zagadnienie obszernie omawia w książce pt. "Eklesia - agape". Zamykając dyskusję ks.dr Sz.Pieszczoch wyraził przekonanie, że sytuacja Polski, gdy chodzi o znajomość literatury patrystycznej, uzależniona była od sytuacji w świecie.

ks. Józef Grzywaczewski

B. II Sekcyjna sesja naukowa /15 IX 1983/

Drugie posiedzenie Sekcji Patrystycznej poświęcono, zgodnie z programem, wybranym zagadnieniom z zakresu archeologii i sztuki chrześcijańskiej. Otworzył je ks.dr Stanisław Longosz, prezes Sekcji, przedstawiając zgromadzonym szczegółowy porządek obrad przedpołudniowych, na które miały się złożyć dwa referaty